

6. MEKTUP

٦- ﴿ الْمَكْتُوبُ السَّادِسُ إِلَى الْمَخْدُومِ زَادَهُ جَامِعُ الْعُلُومِ الْعَقْلِيَّةِ وَالنَّقْلِيَّةِ الْخَوَاجَةُ مَجْدُ الدِّينِ مُحَمَّدٌ مَعْصُومٌ فِي بَيَانِ بَعْضِ الْأَسْرَارِ الْغَامِضَةِ وَيَفْهَمُ مِنْهَا وَجْهُ كَوْنِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَأْمُورًا بِاتِّبَاعِ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى أَظُنُّ أَنَّ الْمَقْصُودَ مِنْ خَلْقِي هُوَ أَنْ تَكُونَ الْوَلَايَةُ الْمُحَمَّدِيَّةُ مُنْصَبَةً بِالْوَلَايَةِ الْإِبْرَاهِيمِيَّةِ عَلَيْهِمَا الصَّلَاةُ وَالتَّحِيَّةُ وَأَنْ يَمْتَزِجَ حُسْنُ الْمَلَاحَةِ هَذِهِ الْوَلَايَةِ بِجَمَالِ صَبَاحَةِ تِلْكَ الْوَلَايَةِ قَدْ وَرَدَ فِي الْحَدِيثِ "أَخِي يُوسُفُ أَصْبَحَ وَأَنَا أَمْلَحُ" وَأَنْ يَبْلُغَ مَقَامَ الْمَحْبُوبِيَّةِ الْمُحَمَّدِيَّةِ بِهَذَا الْإِنْصِبَاغِ دَرَجَةً عُلْيَا وَيُشْبِهُهُ أَنْ يَكُونَ الْمَقْصُودُ مِنَ الْأَمْرِ بِاتِّبَاعِ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ حُصُولُ هَذِهِ الدَّوْلَةِ الْعُظْمَى وَإِنْ طَلَبَ الصَّلَوَاتِ وَالْبَرَكَاتِ الْمُمَانِلَتَيْنِ لصلَوَاتِ إِبْرَاهِيمَ وَبَرَكَاتِهِ عَلَى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ إِنَّمَا هُوَ لِأَجْلِ هَذَا الْغَرَضِ وَالْمَلَاحَةُ وَالصَّبَاحَةُ كِلْتَاهُمَا مُنْبَتَانِ عَنْ حُسْنِ الذَّاتِ تَعَالَتْ وَقَدَّسَتْ مِنْ غَيْرِ مَزْجِ الصِّفَاتِ وَلَكِنَّ حُسْنَ الصِّفَاتِ وَالْأَفْعَالِ وَالْآثَارِ كُلُّهَا مُسْتَفَادٌ مِنْ حُسْنِ الصَّبَاحَةِ الْكَثِيرَةِ الْبَرَكَةِ وَحُسْنِ الْمَلَاحَةِ أَنْسَبُ بِحَضْرَةِ الْإِحْمَالِ وَكَأَنَّ الْمَلَاحَةَ مَرْكَزٌ لِلْحُسْنِ وَالصَّبَاحَةَ دَائِرَةٌ ذَلِكَ الْمَرْكَزِ وَكَمَا أَنَّ فِي حَضْرَةِ الذَّاتِ بَسَاطَةً كَذَلِكَ فِيهَا وَسْعَةٌ أَيْضًا وَلَيْسَتْ تِلْكَ الْبَسَاطَةُ وَالْوُسْعَةُ مِمَّا يَجِيءُ فِي فَهْمِنَا وَمَا ذَلِكَ الْإِحْمَالُ وَالتَّفْصِيلُ مِمَّا يُدْرِكُ بِإِدْرَاكَنَا "لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ" وَالْبَسَاطَةُ وَالْوُسْعَةُ اللَّتَانِ تُنْبِتُهُمَا فِي حَضْرَةِ الذَّاتِ كُلُّ وَاحِدَةٍ مِنْهُمَا مُتَمَازِيَةٌ عَنْ الْأُخْرَى لَا أَنَّهَا عَيْنُ الْأُخْرَى كَمَا ظَنَّ الْبَعْضُ وَأَمَّا التَّمْيِيزُ الَّذِي هُوَ ثَابِتٌ فِي تِلْكَ الْمَرْتَبَةِ بَيْنَ الْأَنْبِيَاءِ فَهُوَ خَارِجٌ عَنْ حَيْطَةِ إِدْرَاكَنَا وَبَعِيدٌ عَنْ دَائِرَةِ أَفْهَامِنَا فَتَكُونُ الصَّبَاحَةُ وَالْمَلَاحَةُ أَيْضًا مُتَمَازِيَتَانِ فِي تِلْكَ الْمَرْتَبَةِ وَتَكُونُ أَحْكَامُ كُلِّ وَاحِدَةٍ مِنْهُمَا مُغَايِرَةٌ لِأَحْكَامِ الْأُخْرَى فَعَلِمَ أَنَّ الْمَقْصُودَ الَّذِي كُنْتُ فَهَمْتُهُ مِنْ خَلْقِي قَدْ حَصَلَ

وَمَسْئُولُ أَلْفِ سَنَةٍ صَارَ مَقْرُونًا بِالْإِجَابَةِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنِي صَلَةً بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ
وَمُصْلِحًا بَيْنَ الْفَتَنَيْنِ أَكْمَلَ الْحَمْدَ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى خَيْرِ الْأَنْبَاءِ
وَعَلَى إِخْوَانِهِ الْكِرَامِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمَلَائِكَةِ الْعِظَامِ وَلَمَّا صَارَتِ الصَّبَاحَةُ أَيْضًا مُتَلَوْنَةً
بِلَوْنِ الْمَلَاخَةِ لَا جَرَمَ حَصَلَتْ الْوُسْعَةُ لِمَقَامِ الْخَلَّةِ الْإِبْرَاهِيمِيَّةِ أَيْضًا وَنَالَ الْمُحِيطُ
حُكْمَ الْمُرَكَّزِ أَيْضًا (يَنْبَغِي أَنْ يُعْلَمَ) أَنَّ لِمَقَامِ الْمَحَبَّةِ مُنَاسِبَةً بِمَرْتَبَةِ الْمَلَاخَةِ وَلِمَقَامِ
الْخَلَّةِ بِمَرْتَبَةِ الصَّبَاحَةِ وَفِي الْمَحَبَّةِ كَانَتْ الْمَحْبُوبِيَّةُ الصَّرْفَةُ نَصِيبَ خَاتَمِ الرُّسُلِ عَلَيْهِ
وَعَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَالْمُحِبَّةُ الْخَالِصَةُ مَخْصُوصَةٌ بِكَلِيمِ اللَّهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
وَفِي الْخَلِيلِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ نِسْبَةُ الْجَلِيسَةِ وَالنَّدِيمَةِ وَكُلٌّ مِنَ الْمُحِبِّ
وَالْمَحْبُوبِ غَيْرُ الْجَلِيسِ وَالنَّدِيمِ وَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهَا نِسْبَةٌ عَلَى حِدَةٍ وَلَمَّا كَانَ هَذَا
الْفَقِيرُ مُرَى بِالْوَلَايَةِ الْمُحَمَّدِيَّةِ وَالْوَلَايَةِ الْمَوْسَوِيَّةِ عَلَى صَاحِبَيْهِمَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
وَالْتَّحِيَّةُ كَانَ لَهُ مَوْطِنٌ وَمَسْكَنٌ فِي مَقَامِ الْمَلَاخَةِ وَنِسْبَةُ الْمَحْبُوبِيَّةِ غَالِبَةٌ فِيهِ بِوَسْطَةِ
مَحَبَّتِهِ لِلْوَلَايَةِ الْمُحَمَّدِيَّةِ عَلَى صَاحِبِهَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَالتَّحِيَّةُ وَنِسْبَةُ الْمَحِبَّةِ مَسْتُورَةٌ
وَمَغْلُوبَةٌ (أَيُّهَا الْوَلَدُ) اعْلَمْ أَنَّهُ مَعَ وُجُودِ هَذِهِ الْمُعَامَلَةِ لَتِي هِيَ مُرْتَبُطَةٌ بِخَلْقِي أُحِيلَتْ
عَلَى مُعَامَلَةِ أُخْرَى أَيْضًا عَظِيمَةٌ وَكَيْسَ الْمَقْصُودُ مِنْ وُجُودِي لِمَشِيخَةٍ وَلِمُرِيدَةٍ وَتَكْمِيلِ
لِخَلْقِي وَارْتِشَادِهِمْ وَهَذِهِ الْمُعَامَلَةُ غَيْرُ تِلْكَ الْمُعَامَلَةِ وَفِي ضَمَنِ هَذِهِ الْمُعَامَلَةِ يَأْخُذُ الْفَيْضُ
كُلُّ مَنْ لَهُ مُنَاسِبَةٌ وَإِلَّا لَا وَمُعَامَلَةُ التَّكْمِيلِ وَالْإِشَادِ بِالنِّسْبَةِ إِلَى هَذِهِ الْمُعَامَلَةِ كَانَهَا أَمْرٌ
مَطْرُوحٌ فِي الطَّرِيقِ وَلِدَعْوَةِ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بِالنِّسْبَةِ إِلَى مُعَامَلَاتِهِمْ لِلْبَاطِنِيَّةِ
هَذَا الْحُكْمُ بَعِيْنُهُ وَمَنْصُوبُ الثَّبُوتِ وَإِنْ كَانَ مَخْتُومًا وَلَكِنْ لِكُمْلِ تَابِعِي الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ
الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ نَصِيبٌ مِنْ كَمَالَاتِ الثَّبُوتِ وَخَصَائِصِهَا بِطَرِيقِ التَّبَعِيَّةِ وَالْوَرَاثَةِ.

❦ TÜRKÇE ANLAMI ❦

Bu mektup, İmam-ı Rabbanî'nin oğlu, akli ve nakli ilimlerin menbarı Hacı Mevdüddin Muhammed Masum'a gönderilmiştir. İmam-ı Rabbanî bu mektupta, anlaşılması zor bazı sırları açıklamaktadır. Bu açıklamalar sayesinde Sevgili Peygamberimiz'in İb-

rahim'in (aleyhisselam) milletine tabi olmakla emr olunmasının hikmeti anlaşılmaktadır.

Allah'a hamd, peygamberlerine salâttan sonra öyle zannediyorum ki, benim yaratılmamdaki maksat, Velayet-i Muhammediyyenin Velayet-i İbrahimiyyenin rengine bürünmesi ve birinin melâhat/sevimliliğiyle diğerrinin sabâhat/parlaklığının bir araya getirilmesi ve böylece sevgili Peygamberimiz'e ait sevilmişlik makamının en üstün dereceye yükselmesidir. (Allah Teâla her ikisine de salat ve selam etsin). Nitekim bir hadiste Peygamberimiz'in, *"Yusuf benden daha parlak yüzlüdür. Fakat ben ondan daha sevimliyimdir"*¹²³ dediği nakledilmektedir. Belki de İbrahim'in (aleyhisselam) milletine tabi olmak yönündeki ilahî emirle bu büyük nimetin elde edilmesi hedeflenmektedir. Yine ["Salli" ve "Bârik" dualarında] İbrahim'in (aleyhisselam) salâtına ve bereketine eşit bir salât ve bereket talep edilmesi bu amaca binaendir.

Söz konusu Melâhat ve Sabâhat sıfatlar karışmaksızın Allah'ın yalın zâtının güzelliğinden haber vermektedir. Bununla birlikte sıfatların, fiillerin ve asarın güzelliği bütünüyle bereketi çok olan Sabâhat güzelliğinden alınmıştır. Melâhat güzelliği ise icmal makamına münasiptir. Bir bakıma Melâhat güzelliğin merkez noktası, Sabâhat ise bu nokta etrafındaki daire gibidir.

Zat makamında yalınlık bulunduğu gibi bir genişlik de bulunmaktadır. Fakat bu yalınlık ve genişlik bizim anladığımız manada değildir. Bunun gibi sözünü ettiğimiz icmal ve tafsil de bizim anladığımız şekliyle değildir. *"Onu gözler idrak edemez. Fakat o gözleri idrak eder. O latif ve habirdir."* (Enam, 103). Zat makamında bulunduğunu söylediğimiz yalınlık ve genişlik bazılarının zannettiği gibi birbirlerinin aynısı değil, birbirlerinden farklı şeylerdir. Bu mertebede peygamberler arasındaki farklılık ise bizim anlama sınırlarımızın ötesindedir. Bu bakımdan sabâhat ve melâhat da bu mertebede birbirlerinden farklıdır ve bunların her birinin hükmü de farklıdır. Böylece bilinmiş oldu ki benim yaratılışımdaki maksat gerçekleşmiş ve bin sene sonrasına dair istek kabul edilmiştir. Beni iki deniz arasında bağ ve iki topluluğun arasını düzeltici kılan Allah'a, her hal üzere en kamil manada hamd olsun. Salat ve selam insanların en hayırlısına, onun kardeşleri olan diğer peygamberlere ve büyük melekler üzerine olsun.

Sabahat da melahatin rengine büründüğü için şüphesiz İbrahim'e (aleyhisselam) ait dostluk makamında da bir genişleme olmuş ve böylece

¹²³ Ulaşılabildiğimiz kaynaklarda bu hadisin kaynağına rastlayamadık. Mektubat'ın hamşisinde yer alan tahrirî notlarında bu rivayetin, Muhaddis Şeyh Abdülhak ed-Dehlevî'nin "Medaricü'n-Nübüvve" adlı kitabında kaynağı belirtilmeksizin nakledildiği bildirilmektedir.

daireye merkezinin hükmü verilmiştir. Şunun bilinmesi gerekir ki muhabbet makamının melahatla, dostluk makamının da sabahatla alakası vardır. Muhabbet makamında mahza mahbubiyyet/sevilme Son Peygamberin (aleyhisselam) nasibidir. Halis muhibbiyyet/sevme de Allah'la konuşan Musa'nın (aleyhisselam) nasibidir. İbrahim'de de (aleyhisselam) celislik ve nedimlik nisbeti vardır. Sevilen ve sevenin her biri celis ve nedimden ayırdır. Bunların her biri için başlı başına bir nispet bulunmaktadır.

Bu fakir hem Velayet-i Muhammediyye ve hem de Velayet-i Müseviyyeyle terbiye olunduğu için onun melâhat makamından bir yeri vardır. Fakat Velayet-i Muhammediyyeye olan muhabbeti vasıtasıyla ondaki mahbubiyyet nisbeti daha fazladır. Bu bakımdan muhibbiyyet nispeti biraz kapalı ve sönük kalmaktadır. (Allah'ın salat ve selamı bu peygamberlerin üzerine olsun.)

Ey oğlum! Benim yaratılışıma bağlanan bu işle beraber bana büyük bir iş daha havale edilmiştir. Benim varlığımdan maksat şeyhlik, müritlik veya halkı irşad ve kemale erdirmek değildir. Bu muamele anlatmak istediğim muamelenin dışındadır. Bu muamele sayesinde münasebeti olan herkes feyiz almakta, münasebeti olmayan alamamaktadır. Bu muameleye nispetle tekmil ve irşat muamelesi yola atılmış çerçöp kabilindendir. Batınî muamelelerinin karşısında peygamberlerin davetinin yeri de aynen bunun gibidir. Peygamberlik makamı her ne kadar sona ermiş olsa da, kendilerine bağlılıkları ve veraset yoluyla, peygamberlerin kamil tabileri için de nübüvvetin kemâlâtından ve özelliklerinden pay bulunmaktadır.

KELİME ANLAMI

6. إِلَى الْمَخْدُومِ زَادَةً (Kime gönderilmiştir?) Altıncı mektup الْمَكْتُوبُ السَّادِسُ. Mahdumzâde, oğlu جَامِعِ الْعُلُومِ الْعَقْلِيَّةِ وَالنَّقْلِيَّةِ Aklî ve nakli ilimleri toplayan Hâce, Mecdudî, Muhammed Masum (Mektup ne hakkında?) فِي بَيَانِ بَعْضِ الْأَسْرَارِ الْغَامِضَةِ Bazı anlaşılması zor sırların beyanı hakkında وَجْهٌ كَوْنُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ Ve o sırlardan anlaşılıyor (Ne?) Emredilmiş (Ne ile?) بِاتِّبَاعِ مِلَّةٍ مَأْمُورًا (Ne olma?) Peygamberimiz (s.a.v.)'in olma yönü (Ne ile?) Ona salat-u selam olsun (a.s.)'in milletine tabi olmakla

Hamd Allah'a وَسَلَامٌ Selam ise عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى Onun seçtiği kullarına

olsun *هُوَ* (Nedir?) *أَنْ يَرَاتِلَمَامْدَانِ مَاقْسَاتِ* Yararılmandan maksat (Nedir?) *أَنْ تَكُونَ الْوَلَايَةُ الْمُحَمَّدِيَّةُ* O (maksat) Velâyet-i Muhammediye'nin olmasıdır (Nedir?) *عَلَيْهَا الصَّلَاةُ وَالتَّحِيَّةُ* Velayet-i İbrahimiye ile *بِالْوَلَايَةِ الْإِبْرَاهِيمِيَّةِ* (Nedir?) Boyanmış *مُنْصَبَعَةٍ* Salât ve tahiyye ikisine olsun (Yararılmanda ki maksat daha nedir?) *وَأَنْ يَمْتَزَجَ حُسْنُ مَلَاَحَةٍ* Bu velayetin sevimliliğine ait güzelliğinin karışmasıdır (Nedir?) *بِحِمَالِ صَبَاحَةٍ* *هَذِهِ الْوَلَايَةُ* Hadisi şerifte geçti ki, *أَخِي* *قَدْ وَرَدَ فِي الْحَدِيثِ* Şu velayetin parlaklığı ile *تِلْكَ الْوَلَايَةُ* Ben ise daha sevimliyim (O *وَأَنَا أَمْلَحُ* Kardeşim Yusuf parlak yüzlüdür *يُوسُفُ أَصْبَحُ* (Maksat daha nedir?) *وَأَنْ يَتَلَخَّ* Ulaşmasıdır (Neyin?) *مَقَامُ الْمَحَبُّوبَةِ الْمُحَمَّدِيَّةِ* Şu boyanma ile (Nereye ulaşmasıdır?) *بِهَذَا الْإِنْصِبَاعِ* (Nedir?) *أَنْ يَكُونَ* Olması (Neyin?) *وَيُنْبِئُهُ* Yüksek bir dereceye *دَرَجَةً عُلْيَا* İbrahim (a.s.)'in *بِاتِّبَاعِ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ* (Nedir?) Emirden maksadın *الْمَقْصُودُ مِنَ الْأَمْرِ* Ona salat-u selam olsun (Maksadın ne olması *وَأَنْ تَلَبَّ* Bu büyük devletin meydana gelmesi *حُصُولَ هَذِهِ الدَّوْلَةِ الْعُظْمَى* (Mümkündür?) *الْمُمْتَازَتَيْنِ* *وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ* Salâvat ve bereketlerin istenmesi (Öyle salâvat ve bereketler ki) *عَلَى نَبِيْنَا* İbrahim (a.s.)'in salâvat ve bereketlerine eşit olan *لِإِبْرَاهِيمَ وَبَرَكَاتِهِ* O sadece *أَمَّا هُوَ* Salat-u selam olsun *وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ* Peygamberimize ve ona *وَعَلَيْهِ* Sevimlilik ve *وَالْمَلَاَحَةُ وَالصَّبَاَحَةُ* Kıldığımız *كَلَامَاهُمَا* Bu maksattan dolayıdır *لِأَجْلِ هَذَا الْغَرَضِ* *عَنْ حُسْنِ الذَّاتِ تَعَالَتْ وَتَقَدَّسَتْ* (Neden?) Haber verirler *مُنْبِتَانِ* (Nedirleri?) Parlaklık *مِنْ غَيْرِ مَزْجِ الصِّفَاتِ* (Nasıl?) Sıfatlar *وَلَكِنْ حُسْنَ الصِّفَاتِ وَالْأَفْعَالِ وَالْآثَارِ كُلِّهَا* Fakat sıfat, eser ve fiillerin *كُلِّهَا* karışmaksızın *مِنْ حُسْنِ الصَّبَاَحَةِ* (Nereden?) Alınmıştır *مُسْتَفَادٌ* (Nedir?) Hepsinin güzelliği *وَحُسْنُ الْمَلَاَحَةِ* Bereketi çok *لِكَثْرَةِ الْبَرَكَةِ* (Öyle sabahat ki) *وَكَانَ الْمَلَاَحَةُ* İcmal makamına daha münasiptir *بِحَضْرَةِ الْأَجْمَالِ* Güzelliğin merkezi *مَرَكَزٌ لِلْحُسْنِ* Sanki melahat da *ذَلِكَ الْمَرَكَزُ* Ve Zat makamında *وَكَمَا أَنَّ فِي حَضْرَةِ الذَّاتِ* Bu merkezin etrafındaki dairedir *بِطَاطَةِ* (Nedir?) Aynı şekilde orada vardır *وَسُوعَةً* (Nedir?) *وَأَمَّا* (Nedir?) *وَلَوْ سُوعَةً* Ama değildir *وَلَيْسَتْ* Genişlik de *وَمَا ذَلِكَ الْأَجْمَالُ* Aklımıza gelen şeylerden *وَالْتَفْصِيلُ* (Neden değildir?) *فَهَمَّا*

[illegible]

makamı ile *بِرْتَبَةِ الصَّبَاحَةِ* (Ne ile?) Hulet makamı için de münasebet vardır. Sabahat makamı ile *كَانَتْ الْمَحْبُوبَةُ الصَّرْفَةَ* Sırf muhabbet makamında *وَفِي الْمَحَبَّةِ* Muhabbet makamında *نَصِيبَ خَاتَمِ الرُّسُلِ* (Ne oldu?) Peygamberlerin sonuncusunun nasibi mahbubiyet oldu. *وَالْمُحِبَّةُ الْخَالِصَةُ* Halis *عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ* Ona ve diğerlerine salat-u selam olsun *مُخْصُوصَةً بِكَلِيمِ اللَّهِ* Ona salat-u selam olsun *عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ* Ona salat-u selam olsun *وَفِي الْخَلِيلِ* Ibrahim (a.s.) da vardır *وَالنَّدِيَّةُ* (Ne vardır?) Arkadaş ve dost olma nispeti *غَيْرِ الْجَلِيسِ* Arkadaş ve dosttan *وَالْمَحْبُوبِ* Seven ve sevilenden her biri *وَكَكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهَا* Ve bu makamlardan her biri için vardır *مُرْتَبًى* (Ne oldu?) Ne zaman ki bu fakir oldu *هَذَا الْفَقِيرُ* Başlı başına bir nispet Terbiye edilmiş *بِالْوَلَايَةِ الْمُحَمَّدِيَّةِ* (Ne ile?) Velâyet-i Muhammediyye ile *وَالْوَلَايَةِ الْمُوسَوِيَّةِ* (Daha ne ile?) Velayet-i Museviyye ile *وَالْحَيَّةُ* İki *صَاحِبَيْهِمَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ* İki *عَلَى صَاحِبَيْهِمَا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ* İki *كَانَ لَهُ مَوْطِنٌ وَمَسْكَنٌ فِي مَقَامٍ* Onun melahat makamında yeri ve makamı oldu *وَنِسْبَةُ الْمَحْبُوبَةِ* Mahbubiyet *بِوَاسِطَةِ مَحَبَّتِهِ* (Ne ile fazladır?) Onda daha fazladır *غَالِبَةً فِيهِ* (Ne ile muhabbeti?) Muhabbeti *عَلَى صَاحِبِهَا* O *لِلْوَلَايَةِ الْمُحَمَّدِيَّةِ* Velayet-i Muhammediyye'ye *وَنِسْبَةُ الْمَحَبَّةِ* O *وَالْحَيَّةُ* Velayetin sahibine *وَالسَّلَامُ* Salat-u selam ve tahiyye olsun *مَسْتُورَةٌ* (Ey evlat! Ve mağluptur *أَيُّهَا الْوَلَدُ*) *عَلَى* Ey evlat! *أَحِيلَتْ عَلَى* *أَيُّهَا الْوَلَدُ* O, benim yaratılmama bağlanmıştır. *بِخَلْقَتِي* Bu muamele de başka bir büyük muameleye havale edildi *وَأَرشَادُهُمْ* (Daha?) Şeyhlik ve müritlik *وَتَكْمِيلِ الْخَلْقِ* İnsanları kemale erdirmek ve onları *وَفِي ضَمَنِ* Bu iki muamele birbirinden farklıdır *وَهَذِهِ الْمُعَامَلَةُ غَيْرُ تِلْكَ الْمُعَامَلَةِ* Bu ikinci muamelenin içinde *يَأْخُذُ الْفَيْضَ* Feyzi alır *بِالنَّسَبَةِ* (Kim?) *عَلَى* Bu muameleyle *وَالْأَرشَادِ* İrşad ve kemale erdirmeye *بِالنَّسَبَةِ* Bu muameleye

ve kaldı. (Ne ile?) Sanki yola atılmış çerçöp gibidir. (Nedir?)
 Ja ve kaldı. (Ne ile?) Sanki yola atılmış çerçöp gibidir. (Nedir?)
 iblerin sonuncusu. (Ne nispette?) Bâtini muamelelerine nispette (Ne vardır?)
 am olsun. (Ne ile?) Ayne bu hüküm vardır. Peygamberlik Makamı. (Ne vardır?)
 olma nispeti. (Neden?) Nübüvvetin kemâlâtinden (Nasıl vardır?)
 için vardır. (Ne ile?) İçin vardır. (Ne ile?)
 ki bu fakir oldu. (Ne ile?)
 hammediyye ile. (Ne ile?)
 ve tahkiye olsun. (Ne ile?)
 rağlıptur. (Ne ile?)
 bu muamele var. (Ne ile?)
 ama bağlanmış. (Ne ile?)
 yük muameleye. (Ne ile?)
 değildir. (Ne ile?)
 ları kemale erdirmel. (Ne ile?)
 birbirinden farklıdır. (Ne ile?)
 yazı alır. (Ne ile?)
 Feyiz alamaz. (Ne ile?)
 Bu. (Ne ile?)

وَلَدَعَوَةٍ (Nedir?) Sanki yola atılmış çerçöp gibidir nispette
 عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Onlara salat-u selam
 اَلْأَنْبِيَاءُ (Neye nispette?) بِالنِّسْبَةِ إِلَى مُعَامَلَاتِهِمُ الْبَاطِنِيَّةِ Bâtini muamelelerine nispette (Ne vardır?)
 وَأَنْ كَانَ وَمَنْصِبُ النَّبُوَّةِ Aynen bu hüküm vardır هَذَا الْحُكْمُ بِغَيْبِهِ
 وَلَكِنْ لِكَمَلِ تَابِعِي الْأَنْبِيَاءِ أَيْ Her ne kadar bitmiş olsa da Ancak peygamberlerin
 عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Onlara salat-u selam olsun (Ne vardır?)
 وَخَصَائِصُهَا (Daha neden?) مِنْ كَمَالَاتِ النَّبُوَّةِ Pay (Neden?) نَصِيبُ
 وَطَرِيقِ التَّبَعِيَّةِ وَالْوَرَاةِ (Nasıl vardır?) Tâbi ve vâris olma yoluyla.

وَلَدَعَوَةٍ (Nedir?) Sanki yola atılmış çerçöp gibidir nispette
 عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Onlara salat-u selam
 اَلْأَنْبِيَاءُ (Neye nispette?) بِالنِّسْبَةِ إِلَى مُعَامَلَاتِهِمُ الْبَاطِنِيَّةِ Bâtini muamelelerine nispette (Ne vardır?)
 وَأَنْ كَانَ وَمَنْصِبُ النَّبُوَّةِ Aynen bu hüküm vardır هَذَا الْحُكْمُ بِغَيْبِهِ
 وَلَكِنْ لِكَمَلِ تَابِعِي الْأَنْبِيَاءِ أَيْ Her ne kadar bitmiş olsa da Ancak peygamberlerin
 عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Onlara salat-u selam olsun (Ne vardır?)
 وَخَصَائِصُهَا (Daha neden?) مِنْ كَمَالَاتِ النَّبُوَّةِ Pay (Neden?) نَصِيبُ
 وَطَرِيقِ التَّبَعِيَّةِ وَالْوَرَاةِ (Nasıl vardır?) Tâbi ve vâris olma yoluyla.